

אריכות ימים – ברכה או קללה?

נדמה שמדובר בשאלה פילוסופית, הרי רובנו מעדיפים לחיות חיים ארוכים באיכות חיים טובה.

רק שיתכן שקיימת סתירה בין שני המושגים שהזכרתי "חיים ארוכים" ו-"איכות חיים טובה".

חלק ניכר מהסתירה יכול לנבוע ממצבנו הכלכלי, במידה והמצב הכלכלי שלנו טוב (כל אחד יכול להגדיר זאת לעצמו), כנראה שגם איכות החיים שלנו תהיה טובה יותר.

קיים חלק שהשליטה שלנו בו חלקית והוא מצב הבריאות, על המצב הבריאותי יש השפעות של גנטיקה, תזונה, זיהום אויר וסביבה, פעילות גופנית ועוד, אולם אין ספק (הוכח במחקרים שונים) שמצבנו הכלכלי יכול להשפיע לטובה על מצב הבריאות שלנו, הן כמניעה לפני הדרדרות בריאותית כמו גישה לרפואה טובה יותר, מגורים בסביבה "בריאה יותר", ועוד והן כשיש בעיות בריאות שכן היכולת הכלכלית משפיעה מאוד על בחירת הרופאים, תרופות, בתי חולים ועוד.

אולם גם החיים השוטפים שלנו מושפעים מהיכולת הכלכלית הן מבחינת הלחץ הנפשי שקיים כשאין מספיק יכולת לממש מאווים שונים והן על החיים השוטפים ממש כמו מזון, תחבורה, עזרה בבית, חיי חברה ועוד.

ידוע שתוחלת החיים הולכת ועולה בתקופה של 100 השנים האחרונות בקצב שלא היה כמוהו בהיסטוריה האנושית, תוחלת החיים משפיעה מאוד על הזמן בו נחיה מחסכונות לאחר שנות העבודה, כך שלאורך החיים יש השפעה משמעותית מאוד על היכולת שלנו לממן תקופה כזו.

לשם ההבהרה אביא דוגמא: במידה ואנו זקוקים ל-10,000 ש"ח בחודש, תהיה ההוצאה השנתית כ-120,000 ש"ח, במידה ותוחלת החיים תעלה ב-10 שנים מדובר בכ-1,200,000 ש"ח נוספים (זו לא דוגמא מדויקת כיון שאינה מהוונת - אלא להמחשה בלבד), סכום גבוה מאוד לכל הדעות.

אז מה צריך לעשות כדי להיות בצד של ה"ברכה" ולא של ה"קללה"?

1. כמובן שהשלב הראשון הוא לחסוך לפרישה באופן יעיל (לדוגמא: דמי ניהול נמוכים ועלויות נמוכות של הכיסויים הביטוחיים ככל האפשר) כבר מגיל צעיר ככל שניתן ולא למשוך כספים פנסיוניים הן כספי פיצויים ואף לא קרנות השתלמות.
2. שלב חשוב מאוד הוא לתכנן קדימה את הפרישה ברמת תא משפחתי (בדרך כלל זוג אך לא תמיד) לפחות 5-12 שנים לפני הפרישה.
3. להתכונן כלכלית גם למקרים בלתי צפויים כמו בעיות בריאות שונות או מקרה סיעוד אם באמצעות קרן מיוחדת או ביטוח בריאות או סיעוד, ביטוחים כאלה מומלץ לרכוש הרבה לפני גיל הפרישה עצמו שכן הם יקרים מאוד בגיל זה.
4. בעת הפרישה לתכנן היטב את ההוצאות וההכנסות השוטפות ברמת התא המשפחתי ולוודא שרובן מכוסה בתכניות קצבה לכל החיים, כמו כן לבדוק את התכניות הפנסיוניות על מנת לוודא שהפרישה תהיה האפקטיבית ביותר, לדוגמא: מועד משיכת הקצבה מהתכנית, מאיזה תכנית קיימת הכדאיות הגבוהה ביותר למשיכה כקצבה, האם כדאי להעביר את היתרה לתכנית אחרת שתאפשר קצבה גבוהה יותר ועוד.
5. את ההשלמה להוצאות השוטפות במידה ולא כולן מכוסות בתכניות קצבה לתכנן בעזרת מכשירים פנינסיים שונים כמו אנונה או הכנסות כמו שכ"ד.
6. לוודא שיש מקורות גם להוצאות שאינן שוטפות כמו נסיעות לחו"ל, החלפת רכב, עזרה לילדים וכו'.
7. לתכנן היטב את נושא המס בעת הפרישה שכן יש לו השפעה על ההכנסות השוטפות.
8. למצות את כל ההטבות שמגיעות למי שהגיע לגיל הפרישה כמו הנחות בארנונה, בזק, תחבורה ועוד וגם אפשרויות ליהנות מהטבות מס על רווחי הון.
9. להשקיע כספים פנויים באופן נבון וברמת הסיכון הנכונה.

מאחל לכולנו שנהנה מתקופת הפרישה.